

STRUČNI RADOVI ZA ZVANJE KUSTOSA U 1999. GODINI

*Snježana Radovanlija Mileusnić
Muzejski dokumentacijski centar
Zagreb*

Stručno zvanje kustosa tijekom 1999. godine stekla su dvadeset i tri kandidata iz hrvatskih muzeja i galerija. U tekstu su kraćim sažecima predstavljeni njihovi pismeni stručni radovi koji su trajno pohranjeni u Zbirci rukopisa knjižnice Muzejskoga dokumentacijskog centra u Zagrebu.

Bagarić, Marina. *Slikani motivi na porculanu bečke manufakture : primjeri iz fundusa Muzeja za umjetnost i obrt od osnutka manufakture do razdoblja bidermajera.* (Zagreb : Muzej za umjetnost i obrt, 1999.)

Autorica je analizirala predmete od porculana bečke manufakture iz fundusa Muzeja za umjetnost i obrt u Zagrebu. Istražila je njihovu dataciju, atribuciju, autentičnost, morfološki razvoj i poslovanje manufakture. Posebnu pažnju posvetila je analizi slikanih motiva na porculanskim predmetima i njihovom suodnosu s onodobnim slikarstvom. Definirala je šest velikih grupa motiva: kinezarije, cvijeće i plodovi, životinje i lov, genre i galantne scene, pejzaži i vedute, mitologija i alegorije unutar kojih je predstavila 35 predmeta. Kataloški popis sadržava i njihove ilustracije. (44 str. : ilustr., Literatura, Katalog.)

Biondić, Radmila. *Zbirka lepeza u Odjelu umjetničkog obrta Muzeja Slavonije u Osijeku.* (Osijek : Muzej Slavonije, 1999.)

Stručni rad sadržava prikaz lepeza kroz povijest (od prvih pojava do danas), njihovih oblika i tipologija (mijene kroz stilska razdoblja, prisutnost u pojedinim europskim zemljama). Detaljno je predstavljena Zbirka lepeza u Odjelu umjetničkog obrta Muzeja Slavonije u Osijeku izgrađena većinom donacijama ili otkupom, a danas ima pedesetak primjeraka. Opisano je 25 komada plisiranih, 14 komada lepeza tipa brise i sedam lepeza od perja. U kataloškom dijelu su fotografije u boji, mjesto i vrijeme proizvodnje, materijal i dimenzije te opis motiva kao i načina nabave. (23, (68) str. : fotograf. u bojama, Literatura, Prilozi.)

Blagonić, Sandi. *Transformacija rukotvoraca u proizvođače suvenira.* (Pazin : Etnografski muzej Istre, 1999.)

Autor daje pregled tradicijskog istarskog rukotvorstva (lončarstvo, tekstilno rukotvorstvo, obrada željeza, kamena i drva) i njihovih produkata koji su danas transponirani u suvenire. Opisuje razvoj proizvodnje i ponude suvenira u Istri i karakteristične etnografske motive na suvenirima u kojima se zrcali regionalni identitet. Rad uključuje i koncept izložbe "Od rukotvorstva do simbola identiteta" kojom bi se nastojala prikazati transformacija tradicijskih predmeta u suvenire (sopele, mišnice, dvojnice, cokule, preslica, bačvica za vino), ali i transformacija istarskih rukotvoraca u proizvođače suvenira. (23 str., Bibliografija.)

Bulić, Jeronim. *Olujic i geologija : komentar uz tablicu s razvojnim nizovima fosilnih puževa iz neogenskih naslaga okolice Sinja.* (Zagreb : Hrvatski prirodoslovni muzej, 1999.)

Stručni rad posvećen znanstvenom radu franjevca Josipa Olujića "O razvojnim nizovima nekoliko melanopsida i prozostenida iz sarmatskih naslaga okolice Sinja". Autor donosi komentar tablice s razvojnim nizovima puževa, objašnjava geološke pojmove i daje osvrt na neke Olujićeve petrografske odredbe koje nisu u skladu s današnjim spoznajama i nazivima koji se primjenjuju u geološkoj praksi. (12 str., Tablice)

Cvijetinović Starac, Margita. *Portreti iz fundusa Muzeja : (izložba kao oblik muzejske komunikacije).* (Rijeka : Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja, 1999.)

Prikazom izložbe "Portreti iz fundusa Muzeja" održane u Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja, Rijeka (listopad 1999.) autorica je nastojala odgovoriti na osnovna pitanja tko, što, gdje, kada i zašto u kontekstu poimanja izložbe kao oblika muzejske komunikacije. Izložbom je predstavljeno 85 eksponata iz Zbirke portreta koja broji preko 140 slika i pruža uvid u portretno slikarstvo od druge polovice 18. stoljeća do 1918. godine. (12 str., Bibliograf. bilješke ispod teksta, Bibliografija: str. 10-11.)

Čulig, Igor. *Karlovačka tvornica potkivačkih čavala : mogućnosti in situ muzejskog tretmana ili uporabe.* (Karlovac: Gradski muzej, 1999.)

Autor je dao prilog vrednovanju povijesnih, arhitektonskih i strojnih oblika tvornice potkivačkih čavala u Karlovcu u muzejskom kontekstu. Brani tezu o značajnom udjelu kulturološkog sintetiziranja vrijednosti tvornice u stvaranju identiteta grada, ali i strojnog naslijeđa od europskog značaja. Muzejskim tretmanom nadogrudio bi se primarni kontekst tvornice otvarajući se prema javnosti. Definiran je opseg in situ

muzealizacije, muzeografske odrednice, unošenje novih sadržaja te mogućnosti osnivanja centra za izučavanje industrijskog naslijeđa grada Karlovca. (38 str. : ilustr., Bilješke, Bibliografija: str. 17-18.).

Dizdar, Marko. *Nalazi seobe naroda iz Vinkovaca : nova kulturna i kronološka interpretacija pojedinačnih nalaza seobe naroda iz fundusa GMV i njihovo povezivanje s nalazima otkrivenim u zaštitnim arheološkim istraživanjima na području Grada.* (Vinkovci : Gradski muzej, 1999.)

Rad prikazuje novija arheološka istraživanja u Vinkovcima, gradu koji je kontinuirano naseljen od neolitika do danas. Zaštitnim arheološkim istraživanjima posljednjih dvadesetak godina na 11 položaja otkriveno je 46 grobova ranog srednjeg vijeka iz vremena seobe naroda, nakon propasti rimske *Colonia Aurealiae Cibalae* (kraj IV. st.). U radu su interpretirani grobovi i grobni nalazi (funkcionalni i ukrasni dijelovi odjeće, nakit, osobni predmeti svakodnevne uporabe) te obranjena teza o naseljavanju Gepida u ovim krajevima krajem 5. i početkom 6. stoljeća. (18, III str. : ilustr. u bojama, Literatura, Prilozi.).

Franulić, Markita. *Registar muzejsko-galerijskih ustanova u Hrvatskoj.* (Zagreb : Muzejski dokumentacijski centar, 1999.)

Autorica je dala pregled djelatnosti Muzejskoga dokumentacijskog centra (MDC) na području informatizacije svojih dokumentacijskih fondova (arhiv, plakatoteka, knjižnica, fototeka, urudžbeni zapisnik). Detaljnije je predstavila središnju bazu podataka o djelatnostima hrvatskih muzeja i galerija *Registar muzejsko-galerijskih ustanova u Hrvatskoj* (svrha Registra, struktura podataka, metodologija prikupljanja podataka i njihova obrada, korisnici i mogućnosti pretraživanja baze podataka, postavljanje Registra na web stranice MDC-a). Opisala je i dosadašnja dostignuća projekta *Muzeji Hrvatske na Internetu* kao i koncept njegovog daljnjeg razvoja. (34 str. : ilustr., Literatura, Prilozi).

Kirinčić, Marin. *Prikupljanje i obrada muzejske građe u Prirodoslovnom muzeju Rijeka.* (Rijeka : Prirodoslovni muzej, 1999.)

Opisane su karakteristike prirodoslovnih muzeja kao vrste specijaliziranih muzeja te povijest i rad Prirodoslovnog muzeja u Rijeci (PMR). Detaljno je predstavljen znanstveno-istraživački rad muzeja na primjeru istraživanja područja općine Kostrena (metodika rada, rezultati) kao i muzejska obrada prirodoslovne građe s obzirom na dokumentaciju i informatičku obradu

podataka. Opisana je programska podrška koja se koristi u automatiziranoj obradi muzejske građe u PMR te Internet stranice PMR-a. (61 str. : ilustr., Bibliografija: str. 60-61.).

Krišković, Đurdica. *Odgojna i obrazovna djelatnost Narodnog muzeja i galerije Novi Vinodolski.* (Novi Vinodolski : Narodni muzej i galerija, 1999.)

Prikazana je narodna nošnja, običaji i kolo Novog Vinodolskog te značenje očuvanja kulturnog identiteta i potreba njegova permanentnog uključivanja u program rada škole kao oblik suradnje s muzejom. Mogućnosti organizacije odgojnog i obrazovnog rada u Narodnome muzeju i galeriji Novi Vinodolski predstavljene su na primjeru građe iz Etnografske zbirke (suradnja sa stručnim suradnicima i prosvjetnim djelatnicima, izložba kao sredstvo komunikacije s djecom, predavanja za učenike u školi i muzeju, radionice i izložbe učeničkih radova u muzeju itd.). (31 str. : ilustr. u bojama, Bibliograf. bilješke ispod teksta, Bibliografija: str. 30.).

Limoncic Toth, Lorella. *Formiranje Gradskog muzeja Buja.* (Buje : Etnografski muzej, 1999.)

Autorica daje uvodni kulturno-povijesni pregled i prirodne karakteristike područja grada Buja koje bi se trebale prezentirati u stalnom postavu Gradskog muzeja Buja. Opisano je stanje današnjeg Etnografskog muzeja koji bi provedenom rekonstrukcijom, adaptacijom i proširenjem trebao prerasti u gradski muzej. Autorica je navela izvedbenu studiju novog stalnog postava koja obuhvaća programsku koncepciju, arhitektonsko planiranje i oblikovanje prostora, muzeološka pomagala te popis muzejskih zbirki i materijala koji bi se skupljao. U prilogu: Etnografski muzej Buje - postojeće stanje arhitekture / Miljenko Jović, Antonio Marion, Ranko Bratović. (26, (15) str. : ilustr., Bibliografija).

Lovrić, Mirja. *Zbirka navigacijske opreme i sredstava Hrvatskog pomorskog muzeja Split.* (Split : Hrvatski pomorski muzej, 1999.)

Zbirka navigacijske opreme i sredstava Hrvatskog pomorskog muzeja Split sadržava 103 inventiranih predmeta. U radu su predstavljeni predmeti izloženi u privremenom izložbenom postavu Muzeja - instrumenti za mjerenje dubine (dubinomjeri), kursova i smjerova (kompasi), vremena (kronometri), prevaljenog puta i brzine broda (brzinomjeri), visine nebeskih tijela (sekstanti), pramčanoga kuta (smjerne ploče), udaljenosti (daljinomjeri), jakosti vjetra (vjetromjeri). Detaljno je opisano dvanaest predmeta s ilustracijom, podacima o mjestu i vremenu

proizvodnje, materijalu i dimenzijama te opisom namjene i funkcioniranja. Priložen je i shematski prikaz muzejskog postava. (20 str. : ilustr. u bojama, Literatura, Prilozi.).

Medar, Mladen. *Bjelovar u djelima znanstvenika, književnika i likovnih umjetnika : koncepcija izložbe.* (Bjelovar : Gradski muzej, 1999.)

Izložena je svrha, cilj i opis izložbe iz zavičajne prošlosti grada Bjelovara na kojoj se korištenjem knjiga i tekstova iz časopisa, zbornika i novina želi zorno upoznati muzejsku publiku sa stručnjacima i znanstvenicima i njihovim temama te književnicima koji u svojim djelima spominju Bjelovar. Rad sadržava sadržajnu i prostornu koncepciju izložbe te opsežan kataloški popis građe koja će se koristiti na izložbi koja je u pripremi za realizaciju tijekom 2000. godine u Gradskom muzeju Bjelovar. (43 str. : ilustr.).

Mitar, Mladen. *Javna funkcija Zbirke slika i skulptura u Galeriji Muzeja Moslavine.* (Kutina : Muzej Moslavine, 1999.)

Autor je opisao povijest zbirke galerijskog odjela Muzeja Moslavine u Kutini te postojeće stanje zgrade galerije. Naveo je osnovne podatke o zbirci koja ima više od 650 djela (od čega je oko 50 posto amaterskog stvaralaštva) i značajnije donacije. Naznačio je osnovne poslove koje treba obaviti kao preduvjet za njezino javno funkcioniranje (stručna obrada i istraživanje) te razmišljanja o osnovnim elementima galerijske djelatnosti kao što su edukacija posjetitelja, definiranje integralne poruke stalnim postavom, jasna i definirana sakupljačka politika, korištenje lokalnih komunikacija, suradnja sa školama i slično. (7 str., Literatura.).

Prša, Jadranka. *Vodenice na Gackoj i njihova potencijalna muzejska uporaba.* (Otočac : Muzej Gacka, 1999.)

Tema rada je propitivanje mogućnosti prezentiranja i zaštite vodenica kao spomenika kulture u muzeološkom kontekstu - muzejski upotrebljavani spomenici kulture. Kompleks starih mlinova (11 vodenica) na izvorima Gacke smješten u ruralnom ambijentu, dio je materijalne kulture i dokumentira tradicijski način življenja i rada. Autorica je provela istraživanje mlinica lociranih na Klanac Vrilu u Sincu kao reprezentativnih uzoraka razmatranja predloženih mogućnosti. Navela je njihova fizičko-strukturalna svojstva (materijal i arhitektura, unutrašnjost, namjena, postrojenje i rad) te koncept vodenica u novom muzeološkom kontekstu. (23 str. : fotograf. u bojama, bibliograf. bilješke ispod teksta, Literatura.).

Samardžić, Draženko. *Kninski muzej : konstituiranje, djelovanje, razvoj.* (Knin : Kninski muzej, 1999.)

Sažeti prikaz povijesnog nastanka i razvoja Kninskog muzeja, njegovo konstituiranje i djelovanje prije Domovinskog rada, stanje zatečeno nakon oslobođenja, nastojanja učinjena radi obnove muzejskog rada te vizija i prijedlozi daljnjeg razvoja i osuvremljenja muzeja kao središnje kulturne ustanove koja je uz kninsku Tvrđavu od značajnog povijesnog, kulturnog i nacionalnog interesa. (19 str. : ilustr., Bibliografija: str. 19.).

Šašić, Martina. *Donacija akademika Zdravka Lorkovića Hrvatskom prirodoslovnom muzeju u Zagrebu.* (Zagreb : Hrvatski prirodoslovni muzej, 1999.)

Akademik Zdravko Lorković (1900.-1998.), vrsni znanstveni genetičar i evolucionist, donirao je svoju zbirku leptira (jednu od najvrjednijih entomoloških kolekcija) Hrvatskom prirodoslovnom muzeju u Zagrebu. U radnji je opisan životni put akademika Lorkovića i sadržaj njegove donacije koja obuhvaća suhe i mokre preparate (suhi - leptiri, kukuljice, genitalni i kromosomski preparati, mokri - epruvete s genitalijama i kopulama), zbirku knjiga, časopisa i separata te arhivsku zbirku (dnevници, protokoli križanja, rukopisi i crteži, korespondencija, fotodokumentacija, osobni predmeti). U dodatku su opisane metode prikupljanja i pohrane leptira te metode konzerviranja. (42 str. : ilustr., Literatura.).

Ujaković, Branka. *Učeničko stvaralaštvo predstavljeno kroz učeničke i školske listove : školski list nekad i sad.* (Zagreb : Hrvatski školski muzej, 1999.)

Zbirka učeničkih i školskih listova je samostalna zbirka Hrvatskog školskog muzeja u Zagrebu. Ima 684 naslova iz Hrvatske i hrvatskih škola u inozemstvu. Autorica je izradila popis i analizu najstarijih školskih listova (33 školska lista) te koncept izložbe "Školski list nekad i sad" kojom se želi predstaviti razvoj školskih listova od prve polovice 20. stoljeća do danas. Koncept izložbe obuhvaća cilj izložbe, vrijeme održavanja, popis izložbene građe, faze ostvarivanja izložbe, prostornu organizaciju, pedagoške aktivnosti i tekst izložbenog kataloga. (20 str. : ilustr., Literatura, Prilozi (14 str.)).

Uljančić-Vekić, Elena. *Heraldička zbirka Zavičajnog muzeja Poreštine : razvojni tijek i značaj u budućoj muzejskoj koncepciji.* (Poreč : Zavičajni muzej Poreštine, 1999.)

Rad je rezultat stručne obrade heraldičkih predmeta u fundusu Zavičajnog muzeja Poreštine. Sadržava historijat Porečkog muzeja, osnove heraldike (pojava i razvoj, elementi grba, vrela za proučavanje heraldike), karakteristike heraldičkih predmeta Porečkog muzeja, prikupljanje predmeta i valorizacija, izrada osnovne dokumentacije te mjesto heraldičkih predmeta u novoj muzejskoj koncepciji. Kataloški dio rada donosi opise 25 grbova (blazoniranje, nakit, povijesni kontekst, materijal i tehnika, dimenzije, vrijeme i mjesto nastanka, autor, nabava, smještaj, stanje i bibliografija) i njihove ilustracije u bojama. (47 str. : ilustr., Bibliografske bilješke ispod teksta, Bibliografija: str. 46-47.).

Velkovski, Ljiljana. *Organizacija izložbe za inozemstvo.* (Zagreb: Klovićevi dvori, 1999.)

Naveden je značaj priređivanja i održavanja međunarodnih izložaba s aspekta razmjene kulturnih dobara između naroda u znanstvene, kulturne i prosvjetne svrhe. Izložbeni koncepti ilustrirani su međunarodnim projektima koje su organizirali Klovićevi dvori u Zagrebu (Drevna kineske kultura, 1985. i 1988., Kyoto - cvijet Japana, 1987., Oči istine, 1995., Oskar Herman, 1996., Hrvati - kršćanstvo, kultura, umjetnost, 1999., itd.) (8 str., Bibliografija.).

Vondraček-Mesar, Jagoda. *Oglavlje udate žene u Sesevskom prigorju.* (Sesvete : Muzej Prigorja, 1999.)

Muzej Prigorja u Sesvetama u Etnografskoj zbirci posjeduje 56 paculica i 72 peče. Autorica analizira sirovine koje su se koristile za izradu ovih tradicijskih oglavlja te osnovne karakteristike ženskih oglavlja paculica i peča (način izrade, materijal, ukrasi, motivi). Opisan je običaj vjenčanja i uloga oglavlja u životu žene od djevojaštva do njezine srednje i kasnije dobi. Uz opise oglavlja, autorica je opisala i načine ženskog češljanja i njege kose. Priložene su fotografije u bojama s prikazima načina ukrašavanja paculica i peča. (20 str., Bibliografija: str. 13.).

Vranić, Ida. *Nošnje vrličkog područja iz fundusa Etnografskog muzeja Split : stanje, zapažanja i mogućnosti prezentacije.* (Split : Etnografski muzej, 1999.)

Zbirni fond Etnografskog muzeja u Splitu organiziran je po zbirkama čiji su okviri određeni vrstom muzejskog materijala, a tekstilni predmeti razdijeljeni su prema pripadnosti užem jadranskom području. U radu su predstavljene nošnje vrličkog područja koje se čuvaju u sastavu Zbirke nošnji Dalmatinske zagore. Priložen je popis svih predmeta, brojčani pokazatelji

prema vrsti predmeta te opisi njihove namjene, materijala, izrade i ukrasa, vremena nastanka. Iznesen je i prijedlog prezentacije vrličke nošnje u novom stalnom postavu muzeja. (29 str. : ilustr. u bojama, Bibliograf. bilješke ispod teksta, Bibliografija: str. 29.).

Vukadin-Doronjga, Hela. *Muzeološki koncept i realizacija stalnog postava Muzeja grada Zagreba.* (Zagreb : Muzej grada Zagreba, 1999.)

Autorica je predstavila muzeološki koncept i realizaciju novog stalnog postava Muzeja grada Zagreba sa stanovišta ostvarene komunikacije muzejske poruke i posjetitelja. U uvodnim je poglavljima opisala osnovna polazišta u stvaranju ideje o realizaciji novog postava (očuvanje integriteta muzejske zgrade, rezultati istražnih arheoloških radova ispod zgrade muzeja, uspostavljanje veze muzejskog predmeta sa životom, izlaganje originala, posjetitelj kao osnovni konzument muzejskog sadržaja). Realizacija stalnog postava opisna je tekstualnom šetnjom kroz izložbene prostorije muzeja. (24 str., Bibliograf. bilješke ispod teksta, Literatura.).